

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2002-1421

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Merikallio, Iina			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Ajanhenki, arvot ja ammatit vuosina 1993 ja 2000 suomalaisissa aikakauslehdissä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2002-01-08	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 72+14
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Ajanhenki, arvot ja ammatit vuosina 1993 ja 2000 suomalaisissa aikakauslehdissä</p> <p>Tutkimus tarkastelee aikakauslehtien sisältämien haastattelujen kautta ammattiryhmiä ja niiden arvoja vuosina 1993 ja 2000. Shalom Schwartzin (1992) arvoteorian ja John Hollandin (1985) työympäristötypologian avulla tutkimus maalaa medioiden välittämää ajanhenkeä laman ja nousukauden Suomessa. Aineistona oli 134 yli aukeaman pituista haastattelua (poliitikot ja urheilijat poisluettuna) Suomen Kuvalehdessä ja Image-lehdessä vuosina 1993-94 ja 2000. Haastatteluista poimittiin arvoihin liittyvät ilmaukset, jotka luokiteltiin Schwartzin täydennetyn arvotypologian mukaan.</p> <p>Schwartzin arvoteoria olettaa arvojen olevan universaaleja ihmisen elämää ohjaavia motivationaalisia päämääriä, jotka ovat dynaamisessa suhteessa toisiinsa. Arvot asettuvat kahdelle dimensiolle (itsensä ylittäminen vs. itsensä korostaminen ja avoimuus muutokselle vs. säilyttäminen). Schwartzin kymmentä arvoluokkaa on täydennetty henkisyys ja työ -arvoluokilla. Työarvoihin (Helkama 1999) kuuluvat ahkeruus,täsmällisyys (säntillisyyys), tunnollisuus, järjestelmällisyys,pitkäjänteisyys (suunnitelmallisuus). Henkisiin arvoihin lukeutuvat henkinen tila ja hengellinen elämä, elämän tarkoitus, irtautuminen maailman murheista ja uskoon pitäytyminen. Hollandin persoonallisuus- ja työympäristötyypeistä tutkimuksessa esiintyvät tutkiva, taiteellinen, sosiaalinen ja yritteliäs. Tutkimuksessa on käytetty sekä laadullisia että tilastollisia menetelmiä; haastatteluista poimittuja arvolauselmia analysoitiin spss-ohjelman avulla.</p> <p>Tulokset osoittavat kunkin ammattiryhmän arvoprioriteeiltaan johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi: liike- ja taidemaailma painottavat itseä korostavia arvoja, sosiaalisen ja hengellisen työntekijät itsensä ylittämis -arvoja ja tiedemaailma itsensä ylittämistä ja itseohjautuvuutta. Ryhmien arvot vastaavat selvästi sekä aiempien tutkimuksien tuloksia että yleisiä käsityksiä eri ammattien harjoittajista. Ainoastaan taiteilijoiden arvot yllättivät - ne ovat hyvin samankaltaisia bisnesryhmän arvoprioriteettien kanssa.</p> <p>Vuonna 1993 julkisuudessa esiintyivät kaikki ammattiryhmät tasaisesti. Vuonna 2000 tiede sekä sosiaalisen ja hengellisen alan työntekijät olivat väistyneet ja kolmasosa haastatelluista edusti liike-elämää: kertomukset lähimmäisestä ovat vaihtuneet menestystarinoiksi. Arvomaailmassa seitsemässä vuodessa tapahtunut muutos ei ole raju, mutta tunnistettavissa. Itseohjautuvuus ja suorittaminen kasvattavat eroaan muihin arvoihin, hyväntahtoisuuden ja vallan suhteelliset osuudet pienenevät. Julkisuudessa yleisenä arvotendenssinä on itseohjautuvuuden ja suorittamisen korostaminen, säilyttämisarvojen vähäinen painotus sekä itsensä ylittämis -arvojen sijoittuminen näiden väliin. Julkisuudessa ilmaistut arvot poikkeavat olennaisesti suomalaisten arvoprioriteeteista. Työarvot sijoittuvat valta-arvojen läheisyyteen vahvistaen aikaisemmat tutkimustulokset (Myyry ja Helkaman 2001). Työarvoja korostavat eniten taiteilijat ja liike-elämän edustajat.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords arvot ammatit työarvot aikakauslehdet Schwartz			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			